

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum effectus sacerdotij huius pertineat ad ipsum solum, an ad alios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

¶ Tercio, quod expiatio secundum nominis proprietatem, emundationem seu purgationem culpam significare videtur, & sic sumitur in proposito.

¶ In corpore unica est conclusio: Christi sacerdotium habet plenam vim expiandi peccata. Probat. Ad perfectam emundationem peccati duo requiruntur, dare gratiam, & satisfactio. Christi sacerdotium habet utrumque. ergo. Maior probatur ex duobus inuentis in peccato, macula, & reatu, quorum primum gratia, secundum satisfactionem tollitur. Minor uero auctoritate Ioannis & Iulii.

¶ In responsione ad primum cui dicitur, quod in quantum Christi humanitas operabatur uirtute diuinitatis, sacrificium Christi erat efficacissimum ad delenda peccata per gratiam, non intelligas humanitatem Christi concurrere in spiritu mentaliter ad creationem gratiam in anima, sed intelligito quantum ad creationem spectat, quod nec reus instrumentaliter dispositus & meritorie a se est enim gratia secundum illam uiam creati in patiente disposito, sicut anima rationalis. Et propterea, licet creatio absolute refuset instrumentum, creatio tamen rei in patiente disposito non refutat instrumentum, & sacrificium Christi inuenitur efficacissimum ad causandam gratiam iustificantem: sicut semen humanum bene dispositum inuenitur efficacax ad causandam animam rationalem producendam hominis. Verius tamen de secundum auctoris doctrinam, humanitatem Christi operari uirtute diuinitatis in instrumentum de leuonem peccatorum, per gratiam non creatione, sed infusione producta, ut superius monstratum est auctoritate eius, & ratione.

¶ In responsione ad tertium, uide nouit,

commemoratio peccatorum, cui dicitur, Dimitte nobis debita nostra. Mat. 6. offertur etiam continue sacrificium in ecclesia: unde & ibidem dicitur, Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. ergo per sacerdotium Christi non expiatur peccata.

¶ 2. Præter. In ueteri lege maxime immolabatur hircus pro peccato principis, uel capra pro peccato alicuius de populo, uel uitulus pro peccato sacerdotis, ut patet Leu. 4. sed Christus nulli horum comparatur, sed agno, secundum illud Hier. ii. Ergo quasi agnus mansuetus, qui portatur ad uictimam. ergo uidetur quod eius sacerdotium non sit expiatiuum peccatorum.

SED CONTRA est, quod Apof. dicit Heb. 9. Sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum seipsum obtulit immolatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad seruendum Deo uiuenti. Opera autem mortua dicuntur peccata. ergo sacerdotium Christi habet uirtutem emundandi peccata.

RESPON. Dicendum, quod ad peccatorum perfectam emundationem duo requiruntur, secundum quod duo sunt in peccato, scilicet macula culpæ, & reatus poenæ. Macula quidem culpæ deletur per gratiam, qua cor peccatoris conuertitur in Deum, reatus autem poenæ, totaliter tollitur per hoc, quod homo Deo satisfacit. Vtrumque autem horum efficit sacerdotium Christi. Nam uirtute ipsius gratia nobis datur, qua eorda nostra conuertuntur ad Deum, secundum illud Rom. 3. Iustificati gratis per gratiam ipsius, per remptionem, qua est in Christo Iesu, quem proposuit Deus propitiorem per fidem in sanguine ipsius. Ipse etiam pro nobis plenarie satisfecit, in quantum ipse languores nostros tulit, & doloris nostro ipse portauit. Vnde patet, quod Christi sacerdotium habet plenam vim expiandi peccata.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod licet Christus non fuerit sacerdos secundum quod Deus, sed secundum quod homo, unum tamen & idem fuit sacerdos & Deus. Vnde in syno. Eph. legitur. Si quis pontificem dicit, & Apostolum nostrum fieri, non ipsum ex Deo Verbum, quando factum est caro, & secundum nos homo, sed tamquam alterum præter eum seipsum hominem ex muliere, anathema sit: & ideo in quantum eius humanitas operabatur in uirtute diuini-

tatis, illud sacrificium erat efficacissimum ad delenda peccata. Propter quod Aug. dicit in 4. de Tri. * Ut quoniam quatuor considerantur in omni sacrificio, cui offeratur, a quo offeratur, quid offeratur, pro quibus offeratur: idem ipse unus uersusque mediator, per sacrificium pacis reconcilians nos Deo, unum cum illo maneret, cui offerebatur: unum in se faceret, pro quibus offerebatur: unus ipse esset, qui offerebat, & quod offerebat.

AD SECUNDUM dicendum, quod peccata non commemorantur in noua lege, propter inefficaciam sacerdotii Christi, quasi per ipsum non sufficienter expientur peccata: sed commemorantur quantum ad illos, qui uel eius sacrificii nolunt esse participes (sicut sunt infideles) pro quorum peccatis oramus, ut conuertantur: uel etiam quantum ad illos, qui post participationem huius sacrificii ab eo deuiant, qualitercumque peccando. Sacrificium autem, quod quotidie in ecclesia offertur, non est aliud a sacrificio, quod ipse Christus obtulit: sed eius commemoratio: unde Aug. dicit in 10. de ciuit. * Dei. Sacerdos ipse Christus offerens, ipse & oblatio: cuius rei sacramentum, quotidianum esse uoluit ecclesia sacrificium.

AD TERTIUM dicendum, quod sicut Orig. * dicit super Ioan. Licet diuersa animalia in ueteri lege offerrentur, quotidianum tamen sacrificium, quod offerebatur mane & uespere, erat agnus, ut habetur Nume. 28. Vnde significabatur, quod oblatio agni ueri, id est Christi, esset sacrificium consummatum omnium aliorum. Et ideo Ioan. 1. dicitur, Ecce agnus Dei, qui tollit peccata mundi.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum effectus sacerdotii Christi non solum ad alios pertinuerit, sed etiam ad ipsum.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur quod effectus sacerdotii Christi non solum pertinuerit ad alios, sed etiam ad ipsum. Ad officium enim sacerdotis pertinet, pro populo orare, sicut in illud 2. Mac. 1. Ordone faciebant sacerdotes, dum consumaretur sacrificium: sed Christus non solum pro aliis orauit, sed etiam pro seipso, secundum quod supra dictum est, sicut expressè dicit Heb. 5. quod in diebus carnis suae, preces supplicationesque ad Deum, qui posuit illum saluum facere a morte

quod Christus ex hoc ipso quod assumptus est agno comminatus hostia, figuratus dicitur per cetera sacrificia, ut sacrificium omnium consummatum: ita quod non negatur Christum comparari aliis: sed distinguitur quod per assimilationem comparatur agno, per consumationem comparatur aliis: & ex hoc ipso quod agno assumptus, refertur ad omnia, ut consummatum. Rationi siquidem consonat, ut momentanea ad continuum reducatur: & quod continui est consummatum, omnium sit consummatum. Reliqua enim sacrificia pro peccatis, hircus, capra, uitulus, nunc uel tunc offerebantur, agnus autem continuus: & propterea uerus agnus ad omnia comparatur sacrificia, ut omnium consummatum.

Super Quaestiones Liro. de circumspectissima secunda articulum quartum in med. 10.5

Italus clarus est, occasio nem super ex diuerse auctoritatibus, Apostoli scilicet, & synodi, ut patet in articulo.

In corpore articuli unica est conclusio. Non conuenit Christo effectum sacerdotij sui recipere. Probat dupliciter. Primo, ex conditione recipientis sacerdotij effectum. Secundo, ex excellentia sacerdotij Christi. Prima ergo ratio est, Scilicet sciens sacerdotij effectum, non potest per seipsum accedere ad Deum: sed Christus per seipsum accedit ad Deum. er

4. di. 4. q. 1. ar. 3. q. 5.

q. 21. ar. 3.

In frondit Ephes. ca. primum. Cy. 11. 1. 1. 1. 1.

bet genere, est ita influens, quod non est recipiens in illo genere. Probatur in dicitur in primo illa minante, in primo calescente, & posset afferri in primo alterante, scilicet celo, & in primo mouente localiter, scilicet Deo, seu intelligentia. Sed Christus est fons totius sacerdotij. Probatur inducitur, & respectu sacerdotij legis veteris & nouae.

9. 19. art. 3.

Canon. 10. concil. Ephes. cui praefuit Cyrillus. Concil.

Ar. 1. huius

¶ Occurrit autem statim dubium, quare omnium fuerit in hac inductione sacerdotum ante utramque legem, scilicet Melchisedech & patrum.

¶ Ad hoc dicitur quod quia erat eadem ratio de sacerdote legali, & ante legem quoad ad propositum (quia uterque erat figura Christi) ideo exprimitur legalem cum eius ratione, scilicet quia figura erat sacerdotij Christi, etiam praecessores comprehendit.

¶ In responsionibus argumentorum, unde quod Auctor non totaliter excludit Christum ab effectu sui sacerdotij, sed docet. Coqui caute, quod secundum quid, in quantum scilicet erat passibilis, participauit sacerdotij sui effectum, simpliciter autem non: tum quia non habuit peccatum, tum quia non indiguit, ut prima ratio in corpore articuli allata probat: tum quia non congruebat sibi, ut secunda ratio ibi allata probat.

In responsione ad secundum perspicere, quod dicitur sacrificium offerri per modum satisfactionis, & effectum ipsius proprium esse, quod ex utroque, quatenus satisfactorium est, fit. Ratio siquidem huius est, quia sacrificium ex sua essentiali & primaria institutione, nihil aliud est quam quaedam recognitio reuerentialis ipsius Dei, quae quia debita est Deo, quia Deus est, quia creator, conferuator, largitorque est omnium,

re, cum clamore ualido, & lachrymis obtulit, ergo sacerdotij Christi effectum habuit non solum in aliis, sed etiam in seipso.

¶ 2. Praet. Christus sacrificium obtulit seipsum in sua passione: sed per passionem suam non solum aliis meruit, sed etiam sibi, ut supra habitum est. * ergo sacerdotium Christi non solum habuit effectum in aliis, sed etiam in seipso.

¶ 3. Praet. Sacerdotium ueteris legis fuit figura sacerdotij Christi: sed sacerdos ueteris legis non solum pro aliis, sed etiam pro seipso sacrificium offerebat: dicitur enim Leuit. 16. quod Pontifex ingreditur sanctuarium, ut roget pro se, & pro domo sua, & pro uniuerso catu filiorum Israel. ergo etiam sacerdotium Christi non solum in aliis, sed in seipso effectum habuit.

SED CONTRA est, quod in Ephesina synodo legitur, Si quis dicit Christum pro se obtulisse oblationem, & non magis pro nobis solum (non enim indiguit sacrificio, qui peccatum nescit) ana thema sit: sed in sacrificio offerendo, potissime sacerdotis consistit officium. ergo sacerdotium Christi non habuit effectum in ipso Christo.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, * sacerdos constituitur medius inter Deum & populum. Ille autem indiget medio ad Deum, qui per seipsum accedere ad Deum non potest, & talis sacerdotio subicitur, effectum sacerdotij participans. Hoc autem Christo non competit: dicit enim Apostolus ad Heb. 7. Accedens per semetipsum ad Deum, semper uiuens, ad interpellandum pro nobis: & ideo Christo non conuenit effectum sacerdotij in se seipere: sed potius ipsum aliis communicare. Primum enim agens in quolibet genere, ita est influens, quod non est recipiens in genere illo: sicut Sol illuminat, sed non illuminatur, & ignis calefacit, sed non calefit. Christus autem est fons totius sacerdotij: nam sacerdos legalis erat figura ipsius: sacerdos autem nouae legis in persona ipsius operatur, secundum illud 2. ad Cor. 2. Na & ego quod donauit, siquid donauit, propter uos in persona Christi: & ideo non competit Christi effectum sacerdotij recipere.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod oratio & si conueniat sacerdotibus: non tamen est eorum officio propria. Cuilibet enim conuenit & pro se & pro aliis orare, secundum illud Iac. 5. Ulti, Orate pro inuicem,

ut saluemini. Et sic posset dici, quod oratio qua Christus pro se orauit, non erat actus sacerdotij eius. Sed haec responsio uidetur excludi per hoc, quod Apostolus Heb. 5. cum dixisset, Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech, subdit, Qui in diebus carnis suae preces &c. ut supra. Et ita uidetur quod oratio, qua Christus orauit, ad eius sacerdotium pertineat: & ideo oportet dicere, quod alii sacerdotes effectum sacerdotij sui participat, non in quantum sacerdotes, sed in quantum peccatores, ut infra dicitur. Christus autem, simpliciter loquendo, peccatum non habuit. Habuit tamen similitudinem peccati in carne, ut dicitur Rom. 8. Et ideo non simpliciter dicendum est, quod ipse effectum sacerdotij participauerit, secundum quid, scilicet secundum passibilitatem carnis. Unde signanter dicit, Qui posuit illum saluum facere a morte.

AD SECUNDUM dicendum, quod in oblatione sacrificij cuiuscumque sacerdotis, duo possunt considerari. ipsum sacrificium oblatum, & deuotio offerentis. Proprius autem effectus sacerdotis est id, quod sequitur ex ipso sacrificio: Christus autem consecutus est per suam passionem, gloriam resurrectionis, non quasi ex utroque sacrificij, quod offertur per modum satisfactionis, sed ex ipsa deuotione, qua secundum charitatem humiliter passionem sustinuit.

AD TERTIUM dicendum, quod figura non potest adaequare ueritatem. Unde sacerdos figura legis ueteris non poterat ad hanc perfectionem pertinere, ut sacrificio satisfactorio non indigeret, sed Christus non indiguit: unde de hoc est similis ratio de utroque. Et hoc est, quod Apostolus dicit: Lex homines constituit sacerdotes, infirmitatem habentes: sermo autem iurisdictionis, qui post legem est, Filium in aeternum perfectum.

ARTICVLVS V.

Utrum sacerdotium Christi permaneat in aeternum.

AD QUINTUM sic proceditur. Videtur, quod sacerdotium Christi non permaneat in aeternum: quia, ut dictum est, * illi soli est effectus sacerdotij indigent, qui habent infirmitatem peccati, quae per sacerdotis sacrificium expiari potest: sed hoc non erit in aeternum: quia in sanctis nulla erit infirmitas secundum illud Isaie 60. Populus

satisfactionis cuiusdam rationem habet. Offeritur ergo sacrificium per modum satisfactionis, non tantum poenae debite peccato, aut offensae contra Deum: sed etiam beneficiorum, & (quod primum est) debiti Deo cultus, quia Deus est.

Unde habes, quod effectus consequens ex utroque sacrificij, ut satisfactorij, est absolutio a poena, aut reconciliatio ad Deum. Nam libera a gratiarum actione, aut debito cultu, non est effectus aliquis consequens sacrificium, proprie loquendo: sed communis est negotio omnium actum debitum, quando solutus est, comitans: ipsum enim sacrificium est gratiarum actio, & cultus Dei, & non est exolutio poenae, sed solutio poenae, nisi sit poenale, poenae propria: nec est reconciliatio, sed gratiae reconciliantis prouocatio.

Super quaest. sigillatim secunda articulum quintum.

Tertius clarus est.

In corpore unica est conclusio: Sacerdotium Christi est aeternum quoad ad consummationem. Declarantur primo termini distinguendo in sacerdotis officio, duo scilicet oblationem & consummationem. Praebatur deinde, quia consummatio sacerdotij Christi consistit in bonis aeternis. Probatur auctoritate Apostoli, Christus Pontifex futurorum bonorum. Manifestaturque deum ipsa conclusio ex figura legalis sacerdotis, ita quod introitus pontificis legalis semel in anno in Sancta sanctorum cum sanguine immolatorum extrorsum est figura consummationis sacerdotij Christi: quia Pontifex in Sancta sanctorum significat Christum totum, hoc est in se & membris intrantem in caelum serentem aeternorum bonorum, quia cum sanguine